

ریزدار به رپرسی مالپهربی (دنهنگه کان)

ویرای ریز و حورمهت و هیوای سه رکه و تنان، تکایه ئه و چهند سه رنج و دهستاویزانه‌ی که له خواره‌وه ده خرینه بروو، بق ئاگاداری نووسه‌ری به ریز کاک «عه بدوللا سه مه‌دی» خاوه‌نى نووسراوه‌ی (ئاوریک و دسه‌ر ژیان و بهره‌می هونه‌رمه‌ندی کورد خه‌لیلی سه ددیقی) که کاتی خۆی له گوقاری گزینگ (ژماره 27) به نیوی خوازراوی «م. مازیار» چاپکرابوو و، ئیسته له مالپهربه‌که‌تان (برۇزى 24-11-2004) دا چاپ کراوه‌ته‌وه، بلاوبکه‌نه‌وه تا هم خوینه‌رهوانی به رپرسی مالپهربی «دنهنگه کان» و، همیش کاک «عه بدوللا سه مه‌دی» بزانن که «س. چ هیرش» به رپرسی ئه و کاته‌ی گوقاری گزینگ، دهستی له ناوه‌ررقکی نووسراوه‌که و هرنه‌داوه، وک نووسه‌ر له په راویزی خالی يەکه‌می ده قە راستکراوه‌که يدا رايگە ياندووه.

به ریز کاک «عه بدوللا سه مه‌دی» لە دریزه‌ی په راویزی خالی يەکه‌مدا نووسیویه: «.. کاتیک پاشی سى مانگ دواي بلاوبونه‌وهی وتاره‌که، من گوقاری گزینگم به دهست گەيشت سه‌رم له نووسراوه‌که‌ی خۆم سورما و به شەرمەزاریي‌وه دیتم له دواي نووسراوه‌کەم هېرىشىكى ناحەق و نابه‌جى كراوه‌ته سه‌ر کاک بەھمن و کاک خوسره‌وى كورانى هونه‌رمه‌ند خه‌لیلی سه ددیقى! .. من ئىستاش نەمزانى ئايا ئه و کاره سه‌هو بۇو؟! عەمد بۇو؟! كەمته‌رخه‌میي كەسىك بۇو؟! بق من بۇو بە بىرە و هەرييەكى ناخوش...» (مالپهربی دنهنگه کان: په راویزی خالی 1).

دەبى بە خزمەت کاک عه بدوللائی به ریز را بگەيىتم که ئه و کاره ئەسلەن (عەمد) نەبۇوه، بەلكه (سەھو) و (كەمته‌رخه‌میي) بۇوه کە لايەنی (سەھو) كە نووسه‌ری وتاره‌که دەگرىتىه‌وه و، لايەنی (كەمته‌رخه‌میي) يەكەش بە رپرسی گوقاره‌که؟! نووسه‌ر له كوتايى نووسراوه‌کەدا نووسیویه: «دەبى ئه وەش بلیم گەلىك شت له و وتاره‌دا باس كراوه کە کاک «بەھمنى سه ددیقى» و بىشىك کاک «خوسره‌و» يش ئاگایان لىتى نىيە و، دەبى بلیم زانیارىيەكانى ئەوان لەمەر بابيانه‌وه زوركەم بۇو...» (گزینگ، ژماره 27، ل 46: دەستخەتى نووسه‌ر، ل 25).

وک نووسه‌ریش ئاماژه‌ی بق کردۇوه تەواوى گىرە و كىشەکەی نیوان نووسه‌ری وتاره‌که و به ریز کاک «بەھمنى سه ددیقى» له و پسته‌يەرا سه‌رچاوه‌ى گرتۇوه کە کاک «م. مازیار» (عه بدوللا سه مه‌دی)، دەبۇو له جياتى ئه و پسته‌يەرى سه‌رھو، سپاس و پىزانىنى خۆی ئاراستەي كورانى خه‌لیلی سه ددیقى و بە تايىيەت کاک بەھمن کردىبايە کە بەشى هەرە زورى زانیارىيەكانى ئه و تاره‌ى له وی وەرگرتۇوه. دياره (كەمته‌رخه‌میي) يەكەي بە رپرسی گوقاری گزینگ يش ئه و بۇوه کە، نەدەبۇو ئه و پسته‌يە چاپکرابا، بەلام ئه وەيکە نووسه‌ر دەلى: «دەقە چاپکراوه‌کە لەم ئەم دەست و ئەود دەست كردنەدا ئالوگورپىكى زورى بە سه‌ردا هاتبۇوا...» راست ناكا و، بىشىگە لە هەلەي ئىملايى كە لەپاله‌وه راستکراونه‌ته‌وه، هىچ (شتىك زياد و كەم) نەكراوه کە ناوه‌ررقکى باسەكە بشىۋىئىنى؛ بەلكەش دەستخەتكەي خۆيەتى كە لە ئارشىيى گزینگ دا پارىزراوه. هەلبەت لىرەدا بق ئه وەي خوينه‌رهوان لايەنی راست و دروست له لايەنی گىچەل و گونگەلنانە‌وه هەلاؤرەن، لاپەرەي كوتايى هەردوو وتاره‌که، چ نوسخەي چاپکراوى گزینگ و چ نوسخەي

دهستخه‌تی نووسه‌ر، و هک به‌لگه و دستاویز له خواره و ده خرینه‌روو که ته‌می گومانی (عه‌مد!) بیونی کاره‌که ده زهینی نووسه‌ری پیزدار کاک عه‌بدوللادا بره‌ویننه‌وه.

ئوهش بگوئی که یه‌کیک له لایه‌نی هره باشه‌کان که ده‌بی له کاری پژنامه‌گه‌ریی و چاپه‌مه‌نیدا له‌به‌ر چاو بگیری لایه‌نی پازداری و دلراگتن و موداراکردن، چ ده‌گه‌ل نووسه‌ر و له‌سه‌رنووسراوان، چ ده‌گه‌ل بیسر و خوینه‌ره‌وان.

کاک عه‌بدوللادا له په‌راویزه‌که‌دا نووسیویه: «دووه‌م: به‌شیک له نامه دوستانه‌که‌ش له‌گه‌ل وتاره‌که لینکدرابوو! ... هر به دیتنی وتاره‌که، زوو پوونکردن‌وه‌یه‌کم نووسی و به فاکس په‌وانه‌ی گزینگم کرد، تا له هنگاوی یه‌که‌مدا کورانی هونه‌رمه‌ند خه‌لیلی سه‌دیدیقی له چونیه‌تی پووداوه‌که ئاگاداربکه‌مه‌وه، و له هنگاوی دوویه‌مدا وتاره‌که راست بکه‌مه‌وه. به‌لام پاشی چه‌ند جار پیوه‌ندیی تله‌یفونیش له‌گه‌ل به‌رپرسی به‌ریزی گوئاری گزینگ، به داخه‌وه پازی نه‌بوو پوونکردن‌وه‌که‌ی من چاپ بکا! به‌لگه‌شی بؤ چاپنے‌کردن ئوه‌بوو که ئوه پوونکردن‌وه‌یه گوئاره‌که ده‌باته ژیر پرسیاره‌وه له کاتیکدا گوئاره‌که تاوانیکی نییه و وتاره‌که هر به‌وه جفره گه‌یوه‌ته ده‌ستی. منی شه‌رمیون، موزمه‌حیل مامه‌وه. ... تاکوو پاش ماوه‌یه‌کی زور ئاگادار بیوم کاک به‌همه‌ن و هلامیکی بؤ من نووسیوه‌ته‌وه و له ژماره 29ی گزینگدا بلاوکراوه‌ته‌وه... چونکه بیشک ئوه‌ی کرابوو کاریکی ماکیاشفیلیانه بیوو.» (ده‌نگه‌کان).

بؤ ئاگاداریی نووسه‌ر و ئوه‌یکه لایه‌نی «پازداری» یه‌که‌ش رابگیری که هم نامه دوستانه‌که و هم ده‌قی فاکس‌که له ئارشیوی گزینگدا پاریزراون، جاری بلاوناکرینه‌وه مادام زور زور پیویست نه‌بن، به‌لام یه‌که‌م: ئایا ئوه پسته‌یه: «.. ئه‌م وینه‌یه زور گرینگ و میژووییه و به‌داخه‌وه زیراکسه. بؤ ئوه‌ی هه‌موو که‌سه‌کان به دروستی بناسیندرین کلیشه‌ی خواروو پینویته.» (ده‌ستخه‌تی نووسه‌ر) نامه‌ی دوستانه‌یه یان پیوه‌ندی به باسه‌که‌وه هه‌یه؟

دووه‌م: وتاریک بؤ گوئاره‌که هاتووه و وک خوی به ئه‌مانه‌ته‌وه بلاوکراوه‌ته‌وه. ئیدی، چ کاریکی نابه‌جی ئه‌نجام دراوه که گوئاره‌که بچیته ژیر پرسیاره‌وه؟!

سی‌هه‌م: ئایا ئوه ئاکار و کرداره‌ی کاکی نووسه‌ر (م. مازیار) که زانیارییه‌کانی له پووی نووسخه‌ی فارسیی کاک به‌همه‌ن وک سه‌رچاوه‌ی ئورگینال، کوپی کردووه‌ته‌وه ماکیاشفیلیانه‌یه یان هه‌ول و کوششی به‌رپرسی گوئاری گزینگ که به تکا و په‌جای نامه‌یی و تله‌فونی له کاک به‌همه‌نی ویستووه واز له نووسه‌ر بهینی و، له گول ناسکتری پی نه‌لی (بروانه پونکردن‌وه‌ی گزینگ له: نامه‌یه‌ک له کوردستانه‌وه).

چواره‌م: نووسه‌ر دوای ئوه‌یکه له لایه‌ن کورانی مه‌پحوم «خه‌لیلی سه‌دیدیقی» یه‌وه تووشی گله‌یی و سکالا و شه‌ره دندووه‌که ده‌بی و، (شه‌رمه‌زار و شه‌رمیون، خویان لی ده‌دزیته‌وه)، ئوه نامه فاکسییه وک پاکانه و پاساودانی پووداوه‌که، بؤ گوئاری گزینگ په‌وانه ده‌کا؛ به‌لام هه‌روهک له سه‌ره‌وه گوترا به‌رپرسی گزینگ به‌ر لوه‌ی نامه‌که چاپ بکا نیوانناخوشییه‌که‌ی فهیسه‌له پنداابوو. هه‌روه‌ها چونکه نامه‌که‌ش، جگه له پارانه‌وه و لالانه‌وه شتیکی ئه‌وتؤی تیدا نه‌بوو چاپ نه‌کراوه. دیاره هۆی چاپنے‌کردن‌که‌شی به تله‌فونی پیراگه بیندرابوو.

به هر حال، دیسانیش ئەگەر کاکى نووسەر، ھەموو دىزە و گۆزەی ھەلە و خەتاکانى خۆى دە سەر بەرپرسى گۇشارى گزىنگدا نەشكاندبا، پەنگە ئەم ھەموو وەختىرىن و دەستاۋىژ و بەلگەھىنانەوەش پېویست نەبۇوبا..

بەلام، لە كوتايىدا بۇ ئەۋەدى بىزاندرى كە هيچ چەشىنە كىدارىكى (عەمدا) و ئاكارىكى (ماكىيافيليانە!) بە نىسبەت كاڭ «عەبدوللە سەمەدى» ھاوشارىي خۆشەویست (كە هيئ بە خزمەتى نەگەيشتۈم) لە ئارادا نەبۇوه، تكايدە دەقە راستكراوهكەي (دەنگەكان) و دەقە چاپكراوهكەي گزىنگ و، ھەروەها ئەو دەستاۋىژانەش پېتكەوه بەراورد بىكەن.

2004-11-25، س. چ ھىرش

بۇر، ھەزىزىكى بە ھەزىزلىپەر بۇھانزان و كىشىشانى پېرىنەملىل بېرىم سەرخۇشى و بىتى خېرىسىنە.

تاكىرىمىلىمەت بېرە جىڭىز طاخۇ و ھەسەر ئىھەم خەلخى مەھابار.

ئىزلىلىنى سەددىقەن بە ئەنجامىنى غەماوى و چارە نۇوستىكى چاوه ڑوان نەكراو، مەنەننى ۲۹ ساللىرىدا لە ئىمىزى تىرىپەندانى ۴۸-۳۴ (عەملىي تازىغىرى ۱۹۷۰)، لە ھەزىزىقانى «سۇرە خەزىزىد» سى مەھابار دوايىھەت و دەلمىزىلە ئۇنىكەن لە كوتاڭ كەوت.

بىنەملىكى سەددىقەن، لە باپ و بابىرىنىۋە وەستى سەرادەمتىغا طبۇوه، سىئىخ بۇرھان.

ورزۇر كە سىان لە گۇزىستانى گوندى «خانەقا»، نزىكىن گلڭىشى عارىجى كەورەتىنەن بۇسەنەتىنەن دۈرھامىي «ئىتىزراوۇن». خەللىسىن وەكىن ئىماۋاتىكى بىتى خۆزىش بۇوۇھ ھەر لەوچى بىشىرىسى، بە ۲۰ دۆسان و ئاوالاتى خەللىن ئەرمى ئەۋىلان لە گۇزىستانى «بۇراغ سولتان» مەھابار، نزىكىن گلڭىشى «سولەيمانى موعىتى»، كە ساللىكى بىر لە خەللى شەھىد كىرابۇو و ھەر روھا لە ئاوالاتى نىزىكى ئەۋىش بۇوۇ، بە خادىكى نىڭ تەمان نە سىمارد.

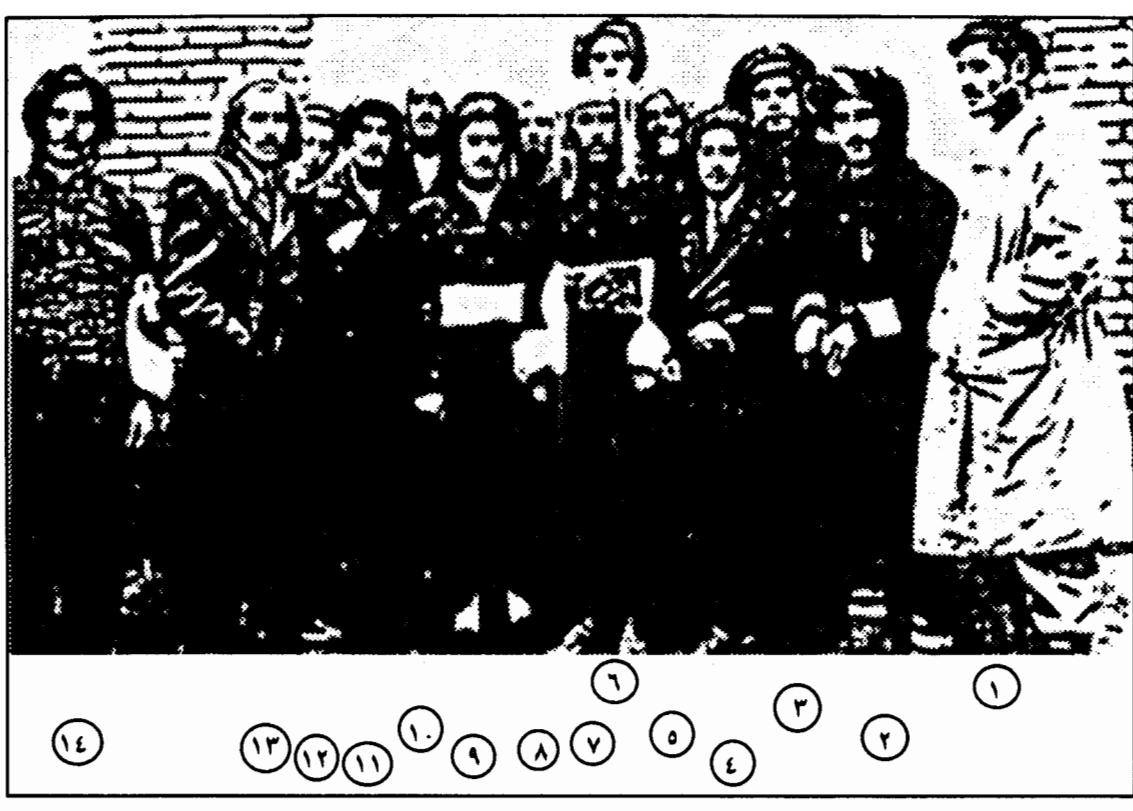
تەواوۇ

خالۇ! ئەم ئەلا كە يېزدىي سەرەبەمى كارلىك كە لەم ماعەيى را توانۇمە لەمەر خەللى سەددىقەن، بۇچى تابىي ئەنجام بىرەم. كە نىكمەن لە زۆركەسان وەرگىرت. و زۇزۇرىنى سەرچىسىكىنى. نالىئىم كارلىكى يېھەنەت مۇتەواو و بىتىھەللىي. بىتىك لەنگ دلۇرىمى ئېتكەن و ئەۋۇو.

بە ٢٣ حەولەکە بىتى توانا دەپىنە وەئى بىلەم كە لەنگ سىتە لەنەن وەئەدەدا باسکراوە
كە كاڭ بەھەنە سەدرىقى و بەپىچەن كاڭ خەسەر دەن ئامگاچىلەنەنە دەپىن بىلەم ئاسا
رسىم كاتى شۇلەلەم صەر باپىلەنە وەزۇر كەم بىعو . ٢٤ وىشى يە ئۇر گۈرىڭ و مەترۇسىم و بەرامبەر
زىراكىسى . بېرىنەودى ھەممۇكىسەكان بە دروستى بنا سىنەرەنە "كلىشە" ئى خەوار وو زىنۇتىنە .

- ١- ھەلەپە سەدرىقى ٢- حاجى ھاشم نانەوازادەگان ٣- عەزىزى كوردىور ٤- عوبىرىدەلە ئىسبان ٥- سالىھ مەسىنى
- ٦- عەلەپەرىدى ٧- حوسن سالھىيان ٨- ئەلمەرى ئالىبەندى ٩- كەمەد كەرباسى ١٠- عەلەپە خادىمى
- ١١- فەتاح چاوشىت ١٢- حوسن مىرەبى ١٣- مەستە فەمۆمنى ١٤- ھەمانى ھەسەن زادە

۱) خلیلی سددیقی ۲) حاجی هاشم نانهوازاده‌گان ۳) عذیزی کوردهور ۴) عویدوللا نیوییان ۵) سالحی مهستانی ۶) عملی مرادی ۷) حسینی سالحیان ۸) نحمدی نالبندی ۹) محمد مدی کهرباوسی ۱۰) عملی خادمی ۱۱) فتاح چاوشیت ۱۲) حسین میرهی ۱۳) مستهفا مونمینی ۱۴) رحمانی حمسن زاده

«رادیو سنه» و «دستی به کارکرد و ماوهی پروگرامه کانی گهیانده ۵ سه‌عات (۳) ای پاش نیوود و تا ۸ شدو. له سالی ۱۳۴۰. نیزگه که به هیتزتر کرا و شوتنه کهی گویزایده بتوشیتیکی باشت و ماوهی برنامه کانی برو به ۲۴ سه‌عاته.

(۳) شاری سنه له سالی ۱۳۰۴ ای کتچی (از) لداین «سلیمان خانی نه ردلان» به ناودنی حکومه‌تی هدایتیزدر. له دهمهوه به ماوهی پتل له ۳۵ سال، همیشه مهکری حکومه‌ت و شارستانیهت بروه له کورستاندا. هلبته حاکمانی نه ردلان بهر لدمیزرودهش هدر حاکم و فدرمانه‌وای کورستان بروون و میزروی فهرمانه‌وایی نه ردلانه‌گان دگهیتهدوه بتسه‌رتای سددی حوتمنی کتچی.

تیپنی فووسمه:

خالت! نم چند لاهه‌رید سه‌رجه‌می کاریکه که لدم ماوهیدا توانيومه لمدر خلیلی سددیقی، بزجه‌نابتی نهنجام بددم. که لکم له زور کهسان و درگرت و، زور سه‌رجاوهشم پشکنی. نالیم کاریکه پوخت و تدوا و بین هله‌یه. بیشک لدنگولزی تیکه‌وتوه، بهلام هدویکه به پیتی توانا. دهین نهودش بلیم گهیک شت لدو و تاردها پاس کراوه که کاک «به‌همه‌نی سددیقی» و بیشک کاک «خوسره» بیش ناگایان لیتی نیبیه و، دهین بلیم زانیاریه‌کانی نهوان لمدر بابیانه‌وه زور کدم برو. وتنده ژماره ۴، زور گرنگ و میزرویی يه و بـداخـده زیراکـسه. بـنـهـوـهـی هـمـوـ کـهـهـکـانـ به دروستی بناسـتـنـدـرـتـنـ کـلـیـشـهـی خـوارـهـوـی [وـتـنـهـکـهـ] پـتـنـوـنـهـ.

یوسف شده‌مسه‌ددینی بورهانی، نیزراون. خلیلیش وک ناواتیک پیتی خوش بورو هدر لدو بنتیزری، بهلام دوستان و ناوalanی خلیل ته‌رمی نهوبان له گتزاستانی «بوداغ سولتان» ی مههاباد نزیک گلکنی «سوله‌یانی موغینی» که سالیک بهر له خلیل شهید کرابوو و هرروهه له ناوalanی نزیکی نهوش برو، به خاکی نیشتمان نه‌سپارد.

په‌اویزه‌گان:

(۱) نیزگهی رادیو مههاباد، یه‌کم جار له ۰۱ بانه‌مری ۱۳۲۵ (۲۰) ناریلی ۱۹۶۶ له لاین کتوماره مههاباده دامه‌زرا. له سالی ۱۳۲۶ به گیرانی مههاباد و رووخانی کتومار، نهو رادیویه‌ش بهسترا. بز جاری دوویم له سالی ۱۳۳۲ (۱۹۵۳) به ماوهی ده‌سال له لاین له‌شکری دولته‌تیبه‌وه نیزگهیکی که‌مهیز داترایه‌وه و دوریکی باشی بینی. بز جاری سی‌یم له سالی ۱۳۵۱ (۱۹۷۲) نیزگهی تازه‌ی رادیو مههاباد کراوه‌وه و سه‌عاتی برنامه‌کان و هیزی رادیوکه له جاره‌کانی پتشوو پتر برو و تائیستا به‌ردوه‌امه.

(۲) میزروی دامه‌زراندی نیزگهی رادیو له شاری سنه دگه‌رتهدوه بز سالی ۱۳۳۰ (۱۹۵۱)، به دانانی نیزگهیکی که‌مهیز له‌لاین سویای عدسکدری شاری سنه‌وه.

نم نیزگهیه حدوتروی جاریک له روزانی شمه‌مزدا، له سه‌عات ۷ نیواره تا ۸، به ماوهی سه‌عاتیک دنگی‌یاسی سه‌ریازی و گتزانانی کوردی بلاو دهکرده‌وه. سالی ۱۳۳۳ (۱۹۵۴) ده‌زگایه‌کی به‌هیتزتر دامه‌زرا و به ناوی گزینک .. زماره ۲۲، به‌هاری ۷۰۰۰ (۱۳۷۹)

